

Genrekendskab

Dansk

Navn: _____

Klasse: _____

Indholdsfortegnelse

Digte	3 - 5
Billedsprog i digte	6
Noveller	8 - 10
Essays	11 - 16
Læserbreve	17 - 19
Toulmins argumentationsmodel	20 - 21
Debatindlæg	22 - 24
Nyhedsartikler	25 - 29

Man kan inddele alle tekster i forskellige genrer. I dette hæfte skal du lære om nogle forskellige genrer, og hvad der kendetegner dem hver især. Overordnet set kan man inddele genrerne i fire hovedkategorier:

Informationsgenren indeholder tekster, som man især finder i journalistikkens verden, fx *nyhedsartikler*, *reportager* og andre typer artikler, som man ofte finder i en avis, og hvis formål det er at *informere* læseren om noget.

Fiktionsgenren indeholder tekster, som er *fiktive*, dvs. at forfatteren selv har opdigtet dem. Det kan fx være *noveller*, *eventyr*, *romaner*, *digte* og lignende.

Refleksionsgenren indeholder tekster, hvor forfatteren/afsenderen *reflekterer* over noget. Det er en genre, der tager udgangspunkt i *personlige* oplevelser og erfaringer, fx *essays*, *erindringer* og lignende.

Opinionsgenren indeholder tekster, hvor forfatteren/afsenderen udtrykker sin egen *holdning* til noget og ofte forsøger at overbevise læseren om noget. Det kan fx være *debatindlæg*, *læserbreve* og lignende.

I dette hæfte skal du lære mere om **digte**, **noveller**, **essays**, **læserbreve**, **debatindlæg** og **nyhedsartikler**. Du skal lære om forskellige genretræk, læse eksempler på de forskellige genrer og svare på spørgsmål eller selv skrive tekster.

God fornøjelse!

Digte

Et digt er en tekst, der ofte er **skrevet på vers**. Nogle digte har et handlingsforløb ligesom fx noveller eller romaner. Disse kaldes **episke digte**. Andre digte fortæller ikke en egentlig historie, men beskriver snarere et enkelt øjeblik og dets stemninger og følelser. Disse kaldes **lyriske digte**.

Digte er tit skrevet i et sprog, der skaber mange **billeder** i ens hoved. Der er **detaljerede beskrivelser**, så man næsten kan føle den stemning eller følelse, der bliver beskrevet.

Sangtekster er også en form for digte. Når de kan synges, skyldes det, at der er brugt **rim og rytme**. Man kan rime på mange måder, fx enderim, indrim og bogstavrim. Nogle digte rimer dog slet ikke.

Den mest almindelige type rim er **enderim**. Her er eksempler på forskellige slags enderim:

Krydsrim (a, b, a, b): Når det sidste ord i hvert andet vers rimer, fx

Kamilla gik en tur, (a)

hun synes, dagen var lang (b)

Katten tog en lur, (a)

den lå i den store gang (b)

Parrim (a, a, b, b): Når det sidste ord i verset rimer på det sidste ord i næste vers, fx

Katten tog en lur, (a)

Kamilla gik en tur (a)

Hun gik den lange gang, (b)

imens hun sang en sang (b)

Omsluttende rim (a, b, b, a): Når det sidste ord i første vers og sidste vers rimer, fx

Kamilla gik en tur (a)

Hun gik den lange gang, (b)

imens hun sang en sang (b)

Og katten tog en lur (a)

I indrim rimer ord midt i verset, mens bogstavrim er en helt anden form for rim, der forekommer, når der bruges flere ord med samme forbogstav nær hinanden (fx *fem flade flødeboller*).

Nu skal du læse et eksempel på et digt. Derefter skal du besvare tre spørgsmål.

Eksempel på et digt

*Alarmens ringen for mine ører
Ned ad trappen til endnu en dag
Hamsterhjulet ingen vej fører
Kroppen bliver mere og mere svag*

*Præstationskulturen tyranniserer
Kom nu, udnyt sekundet, minuttet, timen
Giv alt af dig selv og så lidt mere
Til dine ører druknes af tinnitus' kimen*

*Havregrynene hopper i havredrikken
Øjnene får sit sædvanlige skærmfix
Jeg rejser mig hurtigt og mærker en prikken
Leverpostej og Pepsi Max, det daglige mix*

1. Hvilken type enderim kan du finde i digtet? Kom med eksempler.
2. Går denne type rim igen i alle stroferne?
3. Kan du finde et vers i digtet med bogstavrim? Hvor?

Skriv en kladde

Nu ved du lidt om digtgenren og de forskellige virkemidler, man kan bruge til at skabe rytme i et digt. Du skal bruge din viden til at skrive en kladde til dit eget digt. Overvej først disse ting:

- **Type af digt:** Vil du skrive et episk digt, der fortæller en historie, eller skal det være et lyrisk digt, der snarere er en slags stemningsbeskrivelse?
- **Emne:** Hvad skal dit digt handle om? Skal det være et kærlighedsdigt, eller skal det måske handle om en helt specifik hverdagssituation?
- **Opbygning:** Hvor mange strofer skal dit digt have og hvor mange verselinjer i hver strofe?
- **Rim og rytme:** Skal dit digt indeholde rim? Hvilken slags?
- **Sprog:** Hvilket sprog vil du gerne skrive i? Skal der være meget billedsprog eller et mere hverdagsagtigt sprog?
- **Komposition:** Skal digtet have en fremadskridende handling? Skal tid og sted nævnes konkret, eller skal det være mere abstrakt?
- **Tema:** Er der et særligt budskab, du gerne vil ud med via dit digt?

Mange af ovenstående punkter har forbindelse til hinanden. Om det er passende at bruge mange metaforer, afhænger fx af emnet.

Skriv en kladde på minimum to strofer ('vers').

Billedsprog i digte

Digte er tit skrevet i et sprog, der skaber mange billeder i ens hoved. Der er detaljerede beskrivelser, så man næsten kan føle den stemning eller følelse, der bliver beskrevet.

Brugen af **billedsprog** er en effektiv måde at skabe en stemning og et mere levende sprog. Der findes mange former for billedsprog, nogle af de mest almindelige er følgende:

Symbol: Et symbol er et tegn, der står for noget andet, end det egentlig er. Tit er symbolet en konkret ting, der henviser til noget mere abstrakt som en følelse eller noget andet, man ikke kan tage at føle på. Fx er et dannebrog flag en konkret ting, som kan symbolisere Danmark eller "danskhed", og et kors er tit symbol for kristendommen.

Sammenligning: Her sammenlignes to ting, personer eller lignende med hinanden vha. ordet "som", så der peges på lighederne mellem de to. Et eksempel er "Du er smuk som solen", der peger på, at begge er smukke.

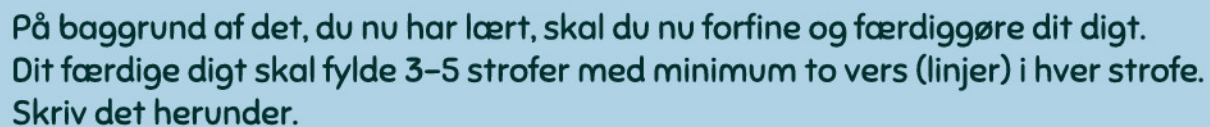
Metafor: I metaforer bruges ordene ofte i en anden sammenhæng end normalt. Ofte skaber metaforer ligesom sammenligninger forbindelse mellem to ting, men uden brug af ordet "som" – fx "Du er min sol". Det skal ikke forstås bogstaveligt, men som at "du" ligesom solen glæder og varmer mig.

Besjæling: Ved besjæling tillægges enten dyr eller ting i naturen menneskelige egenskaber, som om de havde en menneskelig sjæl. Det kan fx være, hvis et træ kan tænke, tale, grine eller græde, som det normalt kun er mennesker, der kan.

Personifikation: Ved personifikation gør man abstrakte begreber til personer. Det kan fx være "manden med leen", som faktisk er døden, men som optræder i skikkelse af et menneske.

Tilføj billedsprog til nogle af versene (linjerne) fra din kladde.
Skriv versene med billedsprog herunder.

[illegible]

Noveller

En novelle er kendetegnet ved, at det er en kort tekst. Der er ikke noget bestemt antal sider, der gør en tekst til en novelle, men den er kortere end en roman.

En novelle hører under kategorien *fiktion*, dvs. at det er en opdigtet historie, som forfatteren har fundet på. Den kan have mange temaer, fx kærlighed, fantasy, krimi, gyser og meget andet.

Det primære genrekrav for en novelle er dens længde, men der er alligevel nogle karakteristika, der ofte går igen:

Kort tidsperiode

Mange noveller strækker sig kun over kort tid, sommetider måske endda kun en enkelt situation eller dag – i modsætning til mange romaner, der kan strække sig over et helt liv eller flere generationer.

Få personer

Oftentimes har noveller ikke et stort persongalleri, og der er ikke en masse relationer, man skal holde styr på.

Simpelt handlingsforløb

Det er typisk for en novelle, at den har et simpelt handlingsforløb, hvor man følger en eller to personer. I romaner er der tit flere handlingsforløb, der forgrener sig og evt. flettes sammen til sidst, men i noveller kredser handlingen som sagt ofte kun om en enkelt situation eller konflikt.

Én konflikt

Netop konflikten er ofte det bærende i novellen. Der er én konflikt, som hovedpersonen skal løse eller komme igennem.

In medias res og/eller åben slutning

Mange noveller starter *in medias res*, dvs. at man kastes lige ind i handlingen uden at få personer eller situation præsenteret. Der er også mange noveller, som har en åben slutning, hvor brikkerne ikke når at falde på plads – og så er det op til læseren selv at reflektere over, hvordan det hele mon ender.

Hvilke noveller kender du? Skriv titlerne ned. Minder de om hinanden? Hvordan?

Mange noveller er bygget op om en konflikt.
Kom med tre eksempler på, hvad en konflikt kunne være.

10

Essays

Et essay er en kort, personlig tekst, hvor man udtrykker sin holdning til og opfattelse af et bestemt emne. Det forveksles af og til med læserbrevet, da begge genrer udtrykker en holdning til et særligt emne. Men hvor læserbrevet har til formål at overbevise andre, fokuserer essayet på ens egne overvejelser om emnet. Man kan sige, at man i læserbrevet diskuterer med andre, mens man i essayet diskuterer med sig selv. Det er ikke altid, at der er et klart budskab eller en konklusion.

Et essay kan tage udgangspunkt i et bredt og abstrakt emne, fx universet, men det kan også tage udgangspunkt i noget helt konkret, fx et bestemt billede eller en anden tekst. Uanset hvad emnet er, afspejler et essay altid forfatterens egen holdning og forbindelse til emnet.

Mange essays starter med noget helt konkret, fx en oplevelse, forfatteren selv har haft i sit eget liv. Derefter breddes emnet ud og sættes i en større sammenhæng. Forfatteren kommer med synspunkter og evt. overvejelser for og imod. Et essay har ikke en fast konklusion, men lægger op til, at læseren selv kan tænke videre over emnet.

Herunder skal du læse et eksempel på et essay (fortsættes på næste side). Derefter skal du analysere det ved at svare på spørgsmål om blandt andet emne, opbygning, sprog og tema.

Eksempel på et essay

Jeg skal bare lige tjekke Instagram. Så fortsætter jeg med min fysikrapport. Nå, der var ikke sket noget siden sidst, jeg tjekkede. Det er godt nok heller ikke mere end 3 minutter siden. Jeg ser ned i mine bøger og prøver at samle tankerne. Maks. 5 minutter senere har mine hænder igen fundet vej til mobiltelefonen, og uden at jeg overhovedet har nået at tænke over det, er jeg på Instagram igen.

Sociale medier er en stor del af min hverdag. Jeg er 'på' det meste af tiden. Instagram er det første, jeg tjekker om morgenen, når jeg vågner, og det sidste, jeg kigger på, inden jeg falder i søvn om aftenen. Hvis jeg har to minutter tilovers i løbet af dagen, så tjekker jeg Instagram. Når jeg venter på bussen, i køen hos bageren, i frikvarteret - og indrømmet, sommetider også i timen...

Betyder det så, at jeg er afhængig? Meget forskning peger på, at det er problematisk, når unges forbrug af sociale medier spænder ben for andre vigtige ting i hverdagen. Er det så det, der sker, når jeg tjekker Instagram frem for at lave mine afleveringer?

At være afhængig af noget betyder, at man ikke kan undvære det. Ville jeg kunne undvære de sociale medier? Måske. Inderst inde håber jeg ikke, jeg bliver nødt til det. Alle, jeg kender, er til stede på de sociale medier. Nærmest uden undtagelse. Selv min mormor er det lettest at få fat på via sociale medier efterhånden. Hun lægger billeder op af sin campingvogn og sludrer med de veninder, hun ikke har mulighed for at besøge.

Hvis jeg slettede mine profiler på sociale medier, ville jeg gå glip af en masse: invitationer til arrangementer, informationer om lektier og aflyste timer og muligheden for nemt at komme i kontakt med både venner og bekendte. Jeg behøver ikke engang at have deres telefonnummer. Bare jeg kender deres navn, så kan jeg finde dem.

I medierne omtales det ofte som et problem, at unge mennesker ikke "lever i nuet". De ser verden gennem et iPhonekamera og viser deres liv frem gennem et iscenesættende filter. Det kan der måske være noget om. Jeg tager da også sommetider mig selv i at tænke mine daglige gøremål i opslag. Hvilke hashtags ville være passende? Og gud forbyde, at jeg spiser et pænt måltid uden at dokumentere det. "Pictures or it didn't happen" siger et efterhånden udbredt udtryk. Som jeg altså ikke helt kan sige mig fri for at leve efter. Alligevel bliver jeg lidt trist til mode, når jeg ser et kærestepar på en restaurant, der ser ned i hver deres skærm i stedet for at se hinanden i øjnene.

Det er efterhånden sådan, at alle mindeværdige øjeblikke skal dokumenteres og deles. Bryllupper, sommerferier, barnets første skridt. Er der et flot motiv i sigte, stimler folk sammen med deres selfiestænger og iPads, klar til at forevige øjeblikket, så det kan blive delt med de virtuelle netværk. I kirken, ved Eiffeltårnet, når der er en smuk solnedgang. Nogle vil måske sige, at motiverne er smukkere, når de ikke ses gennem en linse. Men sommetider lagrer hukommelsen bare ikke billederne lige så præcist som kameraet. Desuden er det da hyggeligt at bladre gennem billederne på ens 'væg' og mindes gode stunder. Og at kunne vise de smukke motiver frem til andre, som ikke selv var til stede.

Jeg vil gerne blive bedre til at leve i nuet, men samtidig må jeg også erkende, at jeg lever i nutiden. En tid, hvor de sociale medier kan ses som en begrænsning af evnen til at leve i nuet, men samtidig også som en mulighed for at forlænge det nu, vi så gerne vil dele og huske.

Emne: Forklar med dine egne ord, hvad essayet handler om.

Afsender og modtager: Hvem tror du, essayet er skrevet af? Har det betydning for din opfattelse af det? Hvilken målgruppe henvender essayet sig til?

Opbygning: Prøv at dele essayet ind i indledning, midte og afslutning. Hvad indeholder hver del? Er der en glidende overgang og en rød tråd?

Fortæller: Hvilken type fortæller er der i essayet? Hvad får du at vide om ham/hende? Tror du, det er en dreng/pige, ung/voksen – og hvorfor?

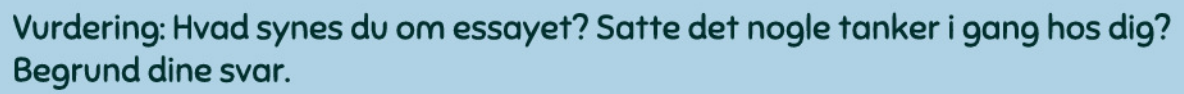
Sprog: Lav en karakteristik af sproget. Er der brugt sproglige virkemidler som metaforer, eller er det hverdagsagtigt? Er der flest positive eller negative ord?

Tema: Hvilket tema behandles i essayet? Belyses det fra flere vinkler, eller er der en klar konklusion? Har afsenderen et særligt budskab ift. temaet?

Genre: Er essayet et typisk essay? Skriv ned, på hvilke punkter det lever op til dine forventninger til genren, og på hvilke punkter det overrasker dig.

[illegible]

Læserbreve

Læserbrevet er en genre, der trykkes i aviserne og har til formål at tilkendegive afsenderens holdning til et specifikt emne. Læserbrevet indsendes af en af avisens læsere, som med gode argumenter skal overbevise andre om, at vedkommendes mening er den rigtige. Af den grund er det en subjektiv tekst, der ofte taler til en bred målgruppe, så læserbrevet har relevans for mange af avisens læsere. Læserbrevet går straks til sagen, så modtageren fra starten af teksten ved, hvad det handler om.

Den typiske komposition i læserbrevet ser ud som følgende:

1. **Overskrift**, der er kort og interessant og fanger læseren.
2. **Præsentation** af emnet og problemet.
3. **Argumentation** for, at det er et problem, og at der bør gøres noget (og hvad der bør gøres).
4. **Sammenfatning** af de væsentligste pointer.
5. **Afrunding**.

Nu skal du læse et eksempel på et læserbrev. Derefter skal du svare på nogle spørgsmål.

Eksempel på et læserbrev

Vi bliver mere og mere digitale for hver dag, der går. Stadig flere medier bliver papirløse i en verden, hvor vi hele tiden skal være bevidste om, at de fleste ressourcer er begrænsede. Der er ikke en uendelig mængde papir til rådighed på vores jordklode, og vi værdsætter skove og træer mere end de ord, der kan printes på dem, når først de er fældet. Og det er en fantastisk udvikling. Et samfund, hvor vi vægter natur og miljø højere, især når vi nu har sådan en simpel løsning foran os: det digitale rum.

Så hvorfor, kære politikere, insisterer I på at fortsætte jeres latterlige papirkampagner? Ikke engang kun hvert fjerde år, men hver eneste gang der skal stemmes, skal vi se jeres slogans og selvportrætter kastet op på enhver pæl, I kan få øje på. Hvor mange træer må fældes for hver af jeres kampagner? Kampagner, som ville have fået den samme, hvis ikke mere, opmærksomhed på digitale platforme? Hvorfor skal vi belemres med politiske reklamer og propaganda, når vi bare gerne vil gå en tur? I parker, på stier, overalt. Og alt dette, mens I i selvsamme kampagner påstår, at I prioriterer klimapolitik højt, og at I vil sætte en grønnere og mere bæredygtig dagsorden. I er ivrige efter at få smækket jeres ansigter op på samtlige lygtepæle, men hvad så, når de skal ned igen? Der udviser I ikke den samme iver, men er snarere halvdovne, og vi skal se ødelagte plakater ligge og flyde i vejgrøften og skade klimaet yderligere.

Så fortæl mig: Hvor mange stemmer er en skov værd?

Hvem er læserbrevets afsender og modtager?
Hvad tror du, at afsenderen vil opnå med sit læserbrev?

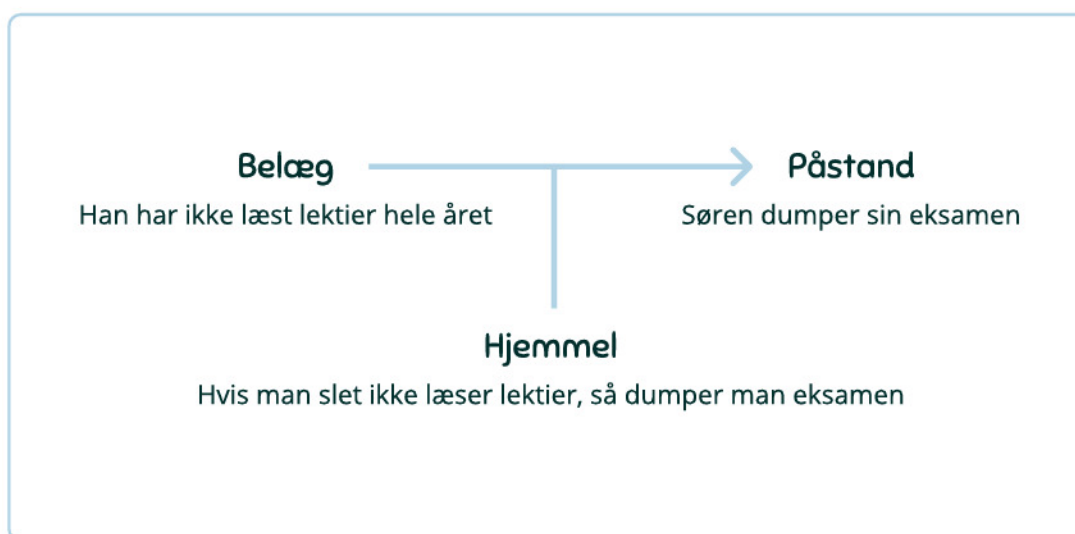
Følger læserbrevet den typiske opbygning for et læserbrev?
Begrund dit svar med eksempler.

[illegible]

Toulmins argumentationsmodel

Som du læste før, argumenteres der i et læserbrev for, at der er et problem, og afsenderen forsøger at overbevise modtageren om sin holdning. Når man skal analysere argumenter, kan man benytte sig af **Toulmins argumentationsmodel**. Der findes flere udgaver af modellen – her vises den simple udgave. Modellen viser opbygningen af et argument illustreret vha. de tre elementer: påstand, belæg og hjemmel.

Herunder kan du se modellen med et teksteksempel:

Påstanden er kernen, da det er i påstanden, du kan se, hvad afsenderen gerne vil overbevise modtageren om. Belægget er den begrundelse, som afsenderen bruger som støtte for påstanden, og hjemlen underbygger belægget, så det fungerer på en fornuftig måde i forhold til påstanden. Du kan finde frem til hvert element ved at stille disse spørgsmål:

- **Påstand:** Hvad vil afsenderen overbevise modtageren om?
- **Belæg:** Hvad bygger afsenderen påstanden på?
- **Hjemmel:** Hvad er det for en begrundelse, der underbygger belægget, så belægget virker som en fornuftig begrundelse for påstanden?

Når man anvender Toulmins model, skal man kunne læse mellem linjerne for at forstå teksten. Især hjemlen er ofte implicit og underforstået – det vil sige, at den ikke står direkte i teksten. Som læser skal du derfor nogle gange selv tolke dig frem til den.

Gå tilbage til eksemplet på et læserbrev på side 17.
Find henholdsvis påstand, hjemmel og belæg i det.

Find selv på to påstande, og skriv hjemlen og belægget til hver af dem.

Debatindlæg

Et debatindlæg er en kort tekst, som bringes i en avis eller et ugeblad, ofte på en særlig side beregnet til netop debatindlæg. Debatindlægget minder på mange måder om et læserbrev, men det har større fokus på at komme med løsningsforslag. Det er desuden ofte længere og går mere i dybden med emnet. Formålet er at skabe eller deltage i en debat om et aktuelt emne.

Når problemet er præsenteret, argumenterer afsenderen for sit synspunkt, og til sidst giver han/hun en mulig løsning på problemet. Afsenderen har ofte en personlig historie eller oplevelse, som inkluderes i debatindlægget, og som gør emnet særligt relevant for vedkommende.

Derudover er sproget også en vigtig del af debatindlægget. Argumenterne skal være skarpe og overbevisende, og tonen må gerne være lidt provokerende – dog uden at blive nedladende.

Et klassisk debatindlæg er bygget op omkring følgende punkter:

- **Præsentation af problemet:** Problemet beskrives ganske kort, og løsningsforslaget præsenteres.
- **Argumentation:** Her kommer argumenterne for løsningsforslaget, ofte med inddragelse af eksempler. Sagen belyses fra flere sider.
- **Afslutning:** Her gentages de vigtigste pointer.

Mange debatindlæg gør brug af en eller flere af de tre appelformer *etos*, *logos* og *patos*.

Etos handler om afsenderens troværdighed. Man har fx en stærk etos, hvis man som landmand udtaler sig om det danske landbrug, eller hvis man som sygeplejerske udtaler sig om arbejdsforholdene på sygehusene.

Logos taler til modtagerens fornuft og logiske sans. Hvis man har en stærk logos, overbevises modtageren af gode argumenter, fx ved at understøtte dem med fakta, statistikker eller undersøgelser.

Patos taler til modtagerens følelser. Afsenderen kan være følelsesmæssigt påvirket af emnet, eller der kan tales generelt om menneskers følelser.

På næste side skal du læse et eksempel på et debatindlæg og svare på nogle spørgsmål til det.

Eksempel på et debatindlæg

Gå uden om fast fashion, bekæmp madspild, undgå plastik, husk at genbruge dit skrald, bliv veganer, lad bilen stå og tag cyklen, lad være med at tage på din årlige rejse, der ellers er den ene ting, du altid går og ser frem til, når hverdagen bliver for kedelig. Har du også hørt det hele før? Alt sammen forslag til, hvordan du bliver et bedre menneske og redder planeten fra global opvarmning. Det er i virkeligheden gode forslag, men hvis man skal følge dem allesammen, kan livet på mange måder blive besværligt og surt. Hvad gør man, hvis man har 40 km til arbejde, eller hvis tanken om den årlige rejse er det eneste lyspunkt i en presset og travl hverdag? Selvfølgelig skal vi genbruge, og selvfølgelig kan vi skære ned på vores kødforbrug, men det burde ikke være op til den gennemsnitlige borger at redde planeten. Forskning viser, at olieselskaberne har stået for 35 % af CO₂-udledningen siden 1965. Men nej, det er ikke deres ansvar – i stedet er det os borgere, der skal skrotte benzinbilen og købe en elbil. Ansvar et bliver hele tiden lagt på den enkeltes skuldre, hvor ansvaret burde lægges på store magtfulde firmaer, der rent faktisk har muligheden for at gøre en forskel. Men de vil selvfølgelig hellere tjene flere penge og have mere magt. Så drop klimaskylden på individplan, og stil de rigtige syndere til ansvar.

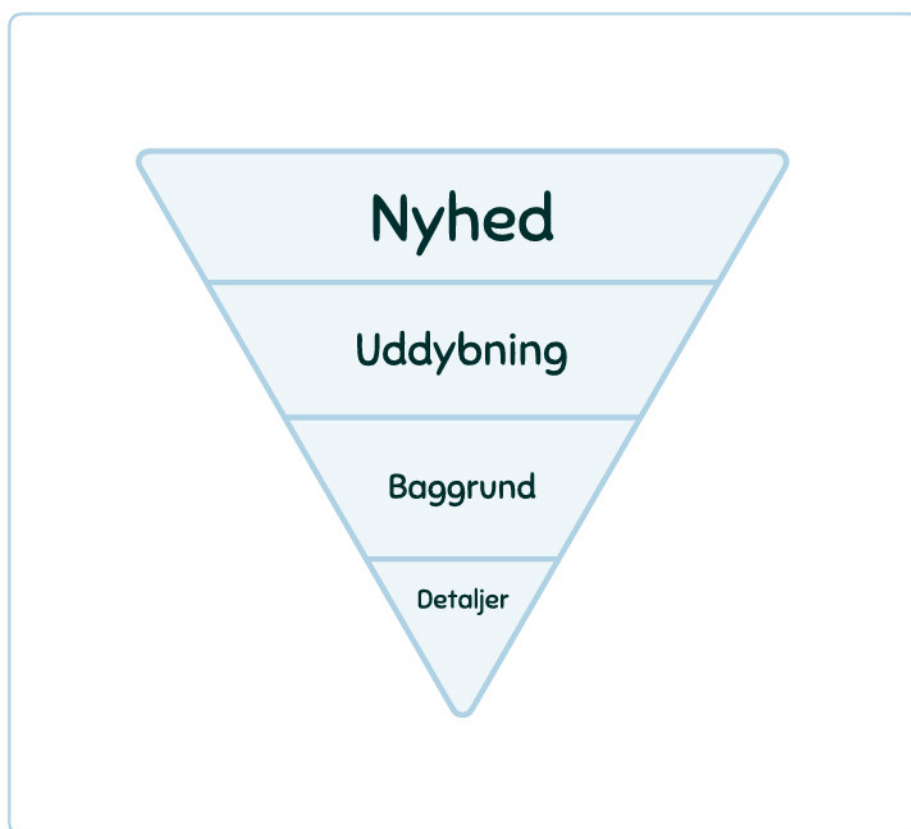
Hvad handler debatindlægget om? Hvad er afsenderens hensigt med det?

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Nyhedsartikler

En artikel er en tekst i fx en avis, et blad eller et tidsskrift. I en avis oplyser artiklerne ofte om aktuelle nyheder, mens de i blade, der som regel udgives sjældnere, behandler emner, der ikke nødvendigvis er dagsaktuelle. Der findes mange typer af artikler, som er forskellige i bl.a. længde og sprogbrug. Der findes fx reportager, klummer, kronikker, portrætter og endnu flere. Denne opgave handler om den særlige artikeltype nyhedsartiklen, som man finder mange steder i aviserne.

En nyhedsartikel har til formål at oplyse om en aktuel nyhed. Det kan være en nyhed om politik, sportsresultater, en ulykke eller noget helt fjerde. Når man skriver en nyhedsartikel, kan man bygge den op efter nyhedstrekanten, som er illustreret i figuren herunder:

Figuren viser, at det, der skal komme først i en nyhedsartikel, er det vigtigste: nemlig selve nyheden. Herefter skal den uddybes, og så kan man give flere baggrundsoplysninger efterhånden. Til sidst kommer alle de mindre detaljer.

Når artiklen er bygget op på denne måde, behøver læserne ikke at læse hele artiklen for at få fat i nyheden. Selv hvis de falder fra halvvejs, har de fået essensen af artiklen med. Hvis man skal læse en hel avis, er det ikke sikkert, at man læser samtlige artikler fra ende til anden, men selv ved at skimme artiklerne, kan man på denne måde få et overblik over dagens nyheder.

Når man skriver en nyhedsartikel, skal man helst være objektiv og ikke inddrage sine egne holdninger. Man skal blot give informationer, så artiklen giver svar på følgende spørgsmål:

- Hvad?
- Hvor?
- Hvem?
- Hvornår?
- Hvordan?
- Evt. hvorfor?

Man taler også om **5 nyhedskriterier**, som en artikel kan overholde. Dem kan man have i baghovedet, når man overvejer, om en historie er relevant at skrive en artikel om. Historien behøver ikke at overholde alle kriterierne, men den skal i hvert fald overholde mindst ét af følgende:

- **Aktualitet:** Historien handler om noget, som lige eller for ganske kort tid siden er sket.
- **Væsentlighed:** Historien handler om noget, som har betydning for mange mennesker.
- **Identifikation:** Historien handler om noget, som læseren kan genkende fra sit eget liv.
- **Konflikt:** Historien handler om personer eller parter, der er i strid med hinanden.
- **Sensation:** Historien overrasker og chokerer.

Nu skal du læse et eksempel på *begyndelsen* af en nyhedsartikel. Derefter skal du løse nogle opgaver om det.

Eksempel på begyndelsen af en nyhedsartikel

Mand taget på fersk gerning

En 42-årig mand fra Vejle er i weekenden blevet taget i at stjæle varer til en værdi af 42.000 kr.

Af: Line Poulsen

Normalt er der fred og ro i Føtex i Vejle midtby på en søndag eftermiddag, men denne søndag var noget særligt for butikkens personale. De greb nemlig en butikstyv i at stjæle parfumer og barbermaskiner, som han prøvede at smugle ud gennem indgangen. Det var Louise fra bagerudsalget, som spottede tyven og tog fat i en kollega fra kundeservice. "Jeg så ham gå mod indgangen, og jeg tænkte, at det da ikke var normalt. Derfor holdt jeg øje med ham og så, at han slæbte på en stor taske," siger Louise og tilføjer: "Jeg skyndte mig at tage fat i Abdul, som arbejder i kundeservice, og så gik vi hen for at forhindre ham i at komme ud"

Hvilke(t) af de fem nyhedskriterier hører artiklen under?
Hvad er selve nyheden?

Hvad tror du, der kunne stå i resten af nyhedsartiklen?
Er der informationer, man savner, hvis man kun har læst begyndelsen?

Forestil dig, at du skal skrive en nyhedsartikel om det, der er sket på billedet ovenfor. Brug din fantasi, og besvar spørgsmålene herunder.

Hvad?

Hvor?

Hvem?

Hvornår?

Hvordan?

Evt.
hvorfor?

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.